

Jaka rola regionów w przyszłości Unii Europejskiej?

Thomas Wobben

Dyrektor ds. prac legislacyjnych, Europejski Komitet Regionów

Rola regionów i regionalizmu w polityce Unii Europejskiej ulegała na przestrzeni lat istotnym przemianom. Rozpoczynająca się obecnie dyskusja na temat kształtu polityki spójności po 2027 roku jest dobrą okazją, by zastanowić się, jakie funkcje powinny pełnić regiony w kontekście współczesnych wyzwań oraz jak dalej zapewniać spójność w sytuacji rosnących dysproporcji rozwojowych pomiędzy poszczególnymi obszarami.

Niniejszy tekst odzwierciedla jedynie opinię autora i niekoniecznie reprezentuje opinię Komitetu Regionów.

Kiedy poproszono mnie o napisanie krótkiego artykułu na temat roli regionów w Unii Europejskiej, od razu pomyślałem o roli, jaką odgrywają one w procesie decyzyjnym UE lub we wdrażaniu jej kluczowych polityk. Jako pracownik Europejskiego Komitetu Regionów (KR) poświęcam wiele czasu na analizowanie wpływu polityk i programów UE na miasta i regiony Unii oraz na refleksję, co należy zrobić, aby je ulepszyć.

Po głębszym zastanowieniu nabrałem wątpliwości, czy skupienie się na konkretnych programach i politykach UE byłoby wystarczające. Wydaje mi się zasadne rozpocząć od odpowiedzi na następujące pytania.

- Czym jest region w Europie?
- Dlaczego regiony mają znaczenie?
- Jaką rolę odgrywają one w UE, szczególnie w promowaniu spójności?

Czym jest region w Europie?

Nie istnieje jednolita definicja regionu w Europie. Choć termin ten jest powszechnie używany i ogólnie rozumiany, nie ma wspólnej definicji uznawanej przez wszystkie państwa członkowskie UE i środowisko akademickie¹. Stoi to w ostrym kontraście z rolą i definicją państwa członkowskiego. Również definicja miasta, choć daleka od jednolitości², jest znacznie bardziej spójna niż termin „region”. Region można zdefiniować jako:

¹ D. Štoková, *Regions in the EU after the Lisbon Treaty* (Master's thesis), Prague 2011, https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/33821/DPTX_2010_2__0_292768_0_105562.pdf?sequence=1&isAllowed=y [dostęp: 22.06.2023].

² Zob. Urban Data Platform Plus, <https://urban.jrc.ec.europa.eu/thefutureofcities/what-is-a-city#harmonised-definitions-of-cities> [dostęp: 22.06.2023].

1. jednostkę statystyczną, odzwierciedloną w nomenklaturze jednostek terytorialnych do celów statystycznych (NUTS)³, dzielącą terytorium gospodarcze UE na regiony na trzech różnych poziomach: NUTS 1, 2 i 3, przechodząc odpowiednio od większych do mniejszych jednostek terytorialnych. Powyżej poziomu NUTS 1 znajduje się poziom „krajowy” – państwa członkowskie;
2. obszar funkcjonalny obejmujący teren o wspólnych cechach i funkcjach. Taka definicja jest często używana do opisanie współzależności między różnymi podmiotami (tj. transgranicznych lub w odniesieniu do powiązań miejsko-wiejskich);
3. obszar kulturowy określony przez wspólne cechy kulturowe, takie jak język;
4. obszar administracyjny lub polityczny, któremu powierzono określone obowiązki, z własnymi kompetencjami i uprawnieniami na danym terytorium, często w połączeniu z wybranymi instytucjami w celu sprawowania demokratycznej kontroli.

UE stosuje wszystkie cztery definicje „regionów”. W Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE)⁴ termin ten jest wymieniony 89 razy, w tym w odniesieniu do KR. Dla przykładu odnosi się on do „dziedzictwa regionalnego” (art. 13), „władz regionalnych, lokalnych lub innych władz publicznych” (art. 123), „różnorodności regionalnej” (art. 167), „regionów” (art. 167), „społeczności lokalnych i regionalnych” (art. 170), „nierównowagi regionalnej” (art. 176) oraz „wymiaru lokalnego i regionalnego” (Protokół nr 2 Traktatu w sprawie pomocniczości). Ponadto Traktat mówi o regionach w kontekście ich szczególnych cech, takich jak np. regiony najbardziej oddalone, regiony opóźnione w rozwoju, regiony górskie lub regiony przemysłowe. Wyraźnie pokazuje to, że chociaż nie ma jednej uniwersalnej definicji na poziomie UE, wymiar regionalny w polityce Unii jest silnie reprezentowany.

Dlaczego regiony mają znaczenie?

Odpowiedź na to pytanie leży również w czterech wymiarach terminu „regiony”:

1. klasyfikacja regionalna jest potrzebna, aby uchwycić różnice terytorialne wykraczające poza poziom lokalny, pozwalające nakreślić specyficzne cechy danego terytorium oraz umożliwić uzyskanie danych porównawczych dotyczących konkretnej sytuacji terytorialnej w UE;
2. wymiar regionalny również jest potrzebny, aby zidentyfikować powiązania między jednostkami lokalnymi – np. między miastem a wsią – oraz specyficzne cechy geograficzne lub gospodarcze;
3. wymiar kulturowy odzwierciedla chęć poszanowania różnorodności kulturowej i tożsamości w UE;
4. wymiar polityczny i administracyjny ma na celu zapewnienie, że polityki UE są opracowywane i wdrażane na poziomie najbliższym obywatelom.

Polityczny i administracyjny wymiar regionu stał się bardziej istotny w teorii ekonomii w latach 90. – w odpowiedzi na konieczność sprostania wyzwaniu rosnących różnic terytorialnych i wzrostu urbanizacji w wielu państwach członkowskich. Debata naukowa skupiła się na wyzwaniu zapewnienia harmonijnego rozwoju UE jako całości, co było jednocześnie zgodne z podstawami gospodarki społecznej i jednolitego rynku europejskiego.

Polityczny i administracyjny wymiar regionu stał się bardziej istotny w latach 90. – w odpowiedzi na konieczność sprostania wyzwaniu rosnących różnic terytorialnych i wzrostu urbanizacji w wielu państwach członkowskich.

³ Zob. <https://ec.europa.eu/eurostat/web/nuts/background> [dostęp: 22.06.2023].

⁴ Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, wersja skonsolidowana, <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:12012E/TXT:en:PDF> [dostęp: 22.06.2023].

W niedawnym raporcie European Policy Centre⁵ stwierdzono, że w całej UE istnieją znaczne różnice regionalne, od heterogeniczności społecznej po terytorialną. Tej różnorodności często towarzyszą dysproporcje, które wpływają na poziomy rozwoju w różnych obszarach geograficznych i regionach UE. Różnice te występują nie tylko między państwami członkowskimi Unii, ale także w ich obrębie, np. pod względem regionalnego PKB lub wyników zdrowotnych. Ta wielowarstwowość oznacza, że różne regiony geograficzne UE mają różne potrzeby polityczne.

Jaką rolę odgrywają regiony w UE, szczególnie w promowaniu spójności?

Od samego początku proces integracji europejskiej cierpiało na coś, co zostało nazwane „ślepotą na wewnętrzny podział kompetencji w państwach członkowskich”⁶. Działo się tak głównie dlatego, że polityka europejska była uważana za obszar polityki zagranicznej, a ta druga tradycyjnie należała do wyłącznych prerogatyw państw narodowych⁷.

Owa „ślepotą terytorialną” zmieniła się jednak z czasem z następujących powodów:

1. regiony i potrzeba zajęcia się nierównościami regionalnymi uzyskały wyższy priorytet w politykach UE – np. w polityce spójności;
2. regiony uznano za kluczowe podmioty promujące np. innowacje ukierunkowane terytorialnie lub „decydujące o odporności” (*resilience*);
3. regiony (wraz z gminami i miastami) były aktywniej zaangażowane w przygotowywanie i ocenę prawodawstwa europejskiego, w szczególności poprzez ustanowienie Komitetu Regionów;
4. regiony zaczęły manifestować wspólne interesy i organizować się na szczeblu UE;
5. pozostawienie „w tyle” najbiedniejszych regionów podsycało antyunijne protesty i „geografię niezadowolonia”.

Chociażby z tych względów regiony odgrywają coraz większą rolę w niwelowaniu podziałów terytorialnych i pełnią kluczową rolę w zbliżaniu UE do jej obywateli. Wymiar regionalny ma szczególne znaczenie zwłaszcza w odniesieniu do promowania spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej. Znajduje to potwierdzenie w ostatnich zaleceniach OECD dotyczących polityki rozwoju regionalnego⁸.

W oparciu o te zalecenia regiony mają zasadnicze znaczenie dla:

1. projektowania i wdrażania zintegrowanej oraz zrównoważonej strategii rozwoju regionalnego dostosowanej do różnorodnej przestrzeni lokalnej;
2. ukierunkowania działań politycznych na odpowiednią skalę terytorialną w celu uwzględnienia wszystkich rodzajów współzależności między regionami i w ich obrębie, w tym poprzez partnerstwa korzystne dla obu stron;
3. aktywnego angażowania społeczności regionalnych i lokalnych oraz interesariuszy w całym cyklu kształtowania polityki – w celu gromadzenia, a także współtworzenia wiedzy potrzebnej do określenia potrzeb regionów i wykorzystania ich szczególnych atutów;
4. wykorzystywania polityki rozwoju regionalnego w celu przeciwdziałania asymetrycznemu wpływowi globalnych megatrendów oraz zapewnienia zrównoważonej i sprawiedliwej transformacji ekologicznej;
5. promowania dostępności i jakości porównywalnych w skali międzynarodowej danych i wskaźników w różnych skalach terytorialnych w celu informowania o polityce rozwoju regionalnego i tworzenia ram na potrzeby podejmowania decyzji;

⁵ *EU regions with legislative powers: Exploring the appetite, capacity and direction for EU policy influencing and delivery*, European Policy Centre, https://www.epc.eu/content/PDF/2021/EPE_EA_Basque_EU_regions_with_legislative_powers_clean3.pdf [dostęp: 22.06.2023].

⁶ H.P. Ipsen, *Als Bundesstaat in der Gemeinschaft*, Frankfurt am Main 1966, s. 248.

⁷ J. Kottmann, *Europe and the regions: sub-national entity representation at Community level*, *European Law Review* 2001, s. 159.

⁸ Zob. <https://legalinstruments.oecd.org/en/instruments/OECD-LEGAL-0492> [dostęp: 22.06.2023].

6. ustanowienia dobrych zasad funkcjonowania wielopoziomowego systemu zarządzania w celu wspierania spójnej polityki rozwoju regionalnego;
7. wzmocnienia zdolności administracyjnych, strategicznych i technicznych w zakresie opracowywania i wdrażania polityki rozwoju regionalnego na szczeblu krajowym oraz niższym;
8. mobilizowania zróżnicowanych, zrównoważonych i trwałych zasobów finansowych w celu odpowiedniego finansowania polityki rozwoju regionalnego na szczeblu krajowym i niższym;
9. promowania uczciwości, przejrzystości i odpowiedzialności w polityce rozwoju regionalnego, aby zapewnić efektywne wykorzystanie zasobów publicznych i wzmocnić zaufanie do rządów krajowych i regionalnych;
10. wspierania skutecznych mechanizmów zarządzania ukierunkowanego na wyniki, które promują politykę rozwoju regionalnego opartą na dowodach (ang. *evidence-based policy*).

Jakie są obecne wyzwania dla europejskich regionów?

Istnieje szereg wyzwań tematycznych, z którymi europejskie regiony będą musiały się zmierzyć w nadchodzących latach:

1. postępujące zmiany technologiczne w gospodarce prowadzące do koncentracji wysoko płatnych miejsc pracy w dużych miastach i obszarach metropolitalnych kosztem peryferii. Tworzy to również podział na wysoko płatne stanowiska kierownicze i nisko płatne stanowiska usługowe. Europejski Indeks Konkurencyjności Regionalnej z 2022 r. pokazuje duże różnice w konkurencyjności regionalnej w UE⁹. Ogólnie rzecz biorąc, regiony, w których znajdują się duże obszary miejskie, osiągają dobre wyniki, szczególnie w przypadku regionów stołecznych, podczas gdy w innych regionach utrzymują się istotne luki – i to pomimo znacznej poprawy w regionach słabiej rozwiniętych¹⁰;
2. masowa transformacja w wielu regionach przemysłowych w odpowiedzi na zmiany klimatu ma duży wpływ na te regiony, w których zlokalizowane są takie gałęzie przemysłu, jak: koksownictwo i rafinacja ropy naftowej, chemikalia, metale nieżelazne, w szczególności stal i aluminium, minerały niemetaliczne, m.in. cement, papier i masa celulozowa, a także pojazdy silnikowe. Czterdzieści jeden regionów europejskich jest najbardziej narażonych na transformację, w oparciu o ich udział w zatrudnieniu sektorowym i emisje na mieszkańca. Wiele narażonych regionów znajduje się w Europie Środkowej (w tym w Czechach, Niemczech, na Węgrzech i w Polsce)¹¹;
3. przyspieszające zmiany demograficzne spowodowały, że w 2020 roku 34% populacji UE mieszkało w „kurczących się” regionach. Wskaźniki dla poszczególnych państw członkowskich nie oddają dużego zróżnicowania wewnątrz poszczególnych krajów. Wielu członków UE posiada regiony zarówno ze wzrastającą liczbą populacji, jak i regiony wyludniające się¹²;
4. pogłębiająca się przepaść między miastem a wsią oznacza, że regiony wiejskie mają starszą populację i są bardziej narażone na zmniejszanie liczby mieszkańców. W 2020 roku 62% ludności wiejskiej mieszkało w „kurczących się” regionach, w porównaniu z zaledwie 15% ludności miejskiej;
5. przyspieszająca rewolucja cyfrowa stanowi wyzwanie dla wielu regionów: podczas gdy dostęp do szybkiego łącza szerokopasmowego ma 2 na 3 mieszkańców miast, na wsi jest to tylko 1 na 6 mieszkańców. Regiony wiejskie często wykazują niższy poziom wykształcenia i mniejszy dostęp do wysokiej jakości infrastruktury IT, takiej jak szybkie łącza szerokopasmowe. Zasięg sieci o bardzo wysokiej przepustowości na obszarach wiejskich jest znacznie niższy niż na obszarach miejskich (70% w porównaniu do 37%)¹³;

⁹ European Commission (2023), *EU Regional Competitiveness Index 2.0*, REGIO Working Paper 01/23, Publication Office of the European Union, Luxembourg 2022.

¹⁰ European Commission (2023), *Regional Trends for Growth and Convergence in the European Union*, https://ec.europa.eu/regional_policy/sources/reports/swd_regional_trends_growth_convergence_en.pdf [dostęp: 22.06.2023].

¹¹ Zob. <https://www.oecd-ilibrary.org/sites/35247cc7-en/index.html?itemId=/content/publication/35247cc7-en> [dostęp: 22.06.2023].

¹² European Commission (2023), op. cit.

¹³ Digital Economy and Society Index 2022.

6. stałym problemem jest rosnąca przepaść pomiędzy regionami w zakresie poziomu innowacyjności. Wydatki na innowacje, badania i rozwój pozostają silnie skoncentrowane w północno-zachodnich państwach członkowskich oraz w stolicach państw i innych regionach metropolitalnych¹⁴.

W najbliższych latach europejskie regiony będą musiały się zmierzyć m.in. z takimi wyzwaniami, jak: dysproporcje rozwojowe pomiędzy regionami oraz obszarami zurbanizowanymi i wiejskimi, przyspieszające zmiany demograficzne, wykluczenie cyfrowe czy brak równowagi w zakresie wsparcia innowacji oraz badań i rozwoju.

Niezbędne będzie znalezienie wiarygodnych odpowiedzi na te i inne wyzwania, aby zapewnić regionom w Europie wystarczające narzędzia do zarządzania zmianami. Jest to również kluczowe pytanie w debacie na temat przyszłości polityki spójności.

Debata na temat przyszłości polityki spójności po roku 2027 już się rozpoczęła

Wraz z publikacją przez KE w 2022 roku 8. raportu w sprawie spójności¹⁵ i utworzeniem grupy ekspertów wysokiego szczebla ds. polityki spójności, rozpoczęła się debata na temat przyszłości tej polityki, która koncentruje się między innymi na następujących pytaniach.

- Jaka jest przyszła narracja dla polityki spójności?
- Jak możemy ukształtować ogólne ramy polityki na poziomie UE, aby skutecznie wspierać spójność?
- Jak możemy połączyć niezbędną elastyczność w czasie i miejscu z długoterminowymi celami polityki?
- W jaki sposób można wzmocnić zasady partnerstwa i wielopoziomowego zarządzania?
- Jaką przyszłą metodę realizacji możemy znaleźć, aby połączyć uproszczenie z efektywnym wykorzystaniem funduszy?

Wraz z głównymi europejskimi stowarzyszeniami terytorialnymi¹⁶, Komitet Regionów ponownie uruchomił #CohesionAlliance¹⁷ (Sojusz na rzecz Spójności) na sesji plenarnej w październiku 2022 roku, aby utrzymać proaktywną rolę w debacie na temat przyszłości spójności. Zgodnie z deklaracją „Debata na temat przyszłości polityki spójności rozpoczyna się teraz!”¹⁸ przyjętą podczas wznowienia, nowy punkt ciężkości sojuszu #CohesionAlliance koncentruje się na zróżnicowanych i ważnych aspektach, które są konieczne dla dyskusji na temat przyszłości polityki spójności. Przede wszystkim takich jak: przewyciężenie rozdrobnienia funduszy polityki spójności, poprawa i uproszczenie jej realizacji oraz wzmocnienie zdolności budowania potencjału, przy jednoczesnym potwierdzeniu kluczowych zasad leżących u podstaw polityki spójności, takich jak podejście ukierunkowane terytorialnie, zasada zarządzania współdzielonego, partnerstwa i wielopoziomowego zarządzania.

Wraz z trwającą debatą na temat przyszłości polityki spójności stało się oczywiste, że potrzebujemy silnej narracji, która musi uświadamiać, że kosztem braku spójności byłaby zdeintegrowana Europa. Jacques Delors napisał w 1989 r., że „polityka wspólnotowa w dziedzinie regionalnej i strukturalnej byłaby konieczna w celu promowania optymalnej alokacji zasobów do równomiernego rozłożenia korzyści z dobrobytu na całą

¹⁴ European Commission (2023), op. cit.

¹⁵ Zob. https://ec.europa.eu/regional_policy/information-sources/cohesion-report_en [dostęp: 22.06.2023].

¹⁶ Zob. The Assembly of European Regions (AER), Stowarzyszenie Europejskich Regionów Granicznych (SERG), La Conférence des Assemblées Législatives des Régions d'Europe (CALRE), The Council of European Municipalities and Regions (CEMR), The Conference of Peripheral Maritime Regions (CPMR) oraz EUROCITIES.

¹⁷ Zob. <https://cor.europa.eu/en/engage/pages/cohesion-alliance.aspx> [dostęp: 22.06.2023].

¹⁸ Zob. <https://cor.europa.eu/en/engage/Pages/cohesion-alliance.aspx#Documents> [dostęp: 22.06.2023].

Wspólnotę (...). W tym kontekście regionalny wymiar innych polityk wspólnotowych powinien być brany pod uwagę¹⁹. Polityki wspólnotowe, wspierające szeroko zrównoważony rozwój, są rzeczywiście niezbędnym uzupełnieniem jednolitego rynku europejskiego.

Dlatego właśnie, w kontekście debaty na temat przyszłości polityki spójności po 2027 roku, konieczna jest jej polityczna koncepcja, która z jednej strony ponownie połączy wysiłki państw UE w duchu przywołanych słów Jacquesa Delorsa i która wytworzy znów presję na ocenianie wszystkich polityk UE pod kątem oceny ich roli w promowaniu spójności. Spójność nie jest polityką społeczną, której celem byłoby naprawienie niezamierzonych skutków terytorialnych spowodowanych przez inne polityki. Zasada „nie szkodzić spójności” musi być przestrzegana i skutecznie monitorowana przez wszystkie polityki UE.

” **Zasada „nie szkodzić spójności” musi być przestrzegana i skutecznie monitorowana przez wszystkie polityki UE.**

Jak niedawno napisał Kevin Morgan²⁰, potrzebujemy nowej równowagi między kierunkowością a pomocniczością w polityce spójności. Kierunkowość jest potrzebna, aby wskazać jasną drogę do celu naszej podróży, tak jak przykładowo robi to obecnie UE w przypadku priorytetów Europejskiego Zielonego Ładu. Aktywna pomocniczość jest natomiast potrzebna, aby zaoferować przyjazne dla użytkownika menu opcji priorytetowych, z których decydenci szczebla niższego niż krajowy mogą wybierać priorytety, które są dostosowane do ich wyjątkowej sytuacji i współgrają z nią.

Kryzys związany z COVID-19 pokazał nam, jak szybko polityka spójności była w stanie zareagować (przez długi czas była to realnie jedyna polityka UE zdolna podjąć działanie tak szybko). Komitet Regionów, wraz ze wszystkimi innymi instytucjami UE, poparł niezbędne zmiany prawne w rekordowym czasie.

Istnieje jednak ryzyko, że wraz z coraz większą liczbą środków *ad hoc* i transferów z polityki spójności do innych (centralnie zarządzanych) programów, główny cel polityki, jakim jest osiągnięcie spójności poprzez długoterminowe inwestycje i zmiany strukturalne, zostanie utracony. Istnieje również wyraźne niebezpieczeństwo, że kryzys doprowadzi do większej centralizacji i „ślepoty terytorialnej”.

Polityka spójności jest jedyną polityką, w której zasady wielopoziomowego zarządzania i partnerstwa są wpisane w jej ramy prawne. Zasady te muszą zostać utrzymane, a stworzony przez Komisję Europejską w 2014 roku „Europejski Kodeks Postępowania w zakresie Partnerstwa” (ang. *The European Code of Conduct on Partnership*) musi zostać wzmocniony poprzez powiązanie go z zaleceniami OECD dotyczącymi inwestycji publicznych na wszystkich szczeblach administracji²¹ oraz z wytycznymi dotyczącymi skutecznej decentralizacji²². Oznacza to również, że konieczny jest większy udział obywateli oraz ściślejsza współpraca z partnerami społecznymi w ramach wzmocnionego modelu partnerstwa.

” **Polityka spójności jest jedyną polityką, w której zasady wielopoziomowego zarządzania i partnerstwa są wpisane w jej ramy prawne. Konieczny jest większy udział obywateli oraz ściślejsza współpraca z partnerami społecznymi w ramach wzmocnionego modelu partnerstwa.**

¹⁹ *Report on economic and monetary union in the European Community*, https://ec.europa.eu/economy_finance/publications/pages/publication6161_en.pdf [dostęp: 22.06.2023].

²⁰ Zob. https://econpapers.repec.org/paper/hhslucirc/2023_5f001.htm [dostęp: 22.06.2023].

²¹ *Recommendation of the OECD Council on Effective Public Investment Across Levels of Government*, <https://www.oecd.org/cfe/regionaldevelopment/recommendation-effective-public-investment-across-levels-of-government.htm> [dostęp: 22.06.2023].

²² *Ten Guidelines for Effective Decentralisation Conducive to Regional Development*, <https://www.oecd.org/eurasia/countries/ukraine/Ten-Guidelines-for-Effective-Decentralisation-Conducive-to-Regional-Development.pdf> [dostęp: 22.06.2023].

Wyzwania związane z transformacją ekologiczną i cyfrową mają głęboki wpływ na wszystkich obywateli i miejsca w UE i mogą prowadzić do większych podziałów społecznych i terytorialnych. Polityka spójności – jak dotąd – była w dużej mierze postrzegana jako instrument inwestycyjny, który ma pomóc państwom członkowskim i regionom sprostać tym wyzwaniom i złagodzić ich skutki.

Europejska misja na rzecz spójności z konkretnymi ambicjami opartymi na lokalnych/regionalnych zobowiązaniach i silnym wsparciu na wszystkich szczeblach rządowych mogłaby stać się centralnym elementem konsolidacji podwójnej transformacji Europy, aby nikogo i żadnego regionu nie pozostawić w tyle. Mogłaby ona opierać się na ambitnej wizji neutralnych pod względem emisji dwutlenku węgla zmian socjotechnicznych w połączeniu z wymaganymi zmianami instytucjonalnymi (zarówno legislacyjnymi, jak i organizacyjnymi), opartymi na oddolnej ocenie możliwości i potrzeb. Mogłaby ona zapewnić zaangażowanie wszystkich szczebli rządowych w pośredniczenie i organizowanie procesów transformacji w ramach różnych sektorów i między nimi, a także opierać się na transformacyjnej polityce innowacji ukierunkowanej terytorialnie. Tak rozumiana misja na rzecz spójności mogłaby być również częścią nowych wspólnych ram strategicznych obejmujących wszystkie polityki i fundusze UE mające wymiar terytorialny i propagować w ten sposób spójność jako zasadę naczelną.

Są to jedynie wstępne pomysły na przyszły kształt polityki spójności po 2027 roku. Imponujący sukces polskich regionów w dogonieniu innych regionów UE i wykorzystaniu funduszy na zieloną i cyfrową transformację wyraźnie pokazuje potencjał tej polityki. Przeciwdziałanie podziałom gospodarczym, społecznym i terytorialnym w Europie pozostaje jednak ciągłym wyzwaniem i jest ściśle związane z naszymi wartościami demokratycznymi i jednolitym rynkiem europejskim.

Europejskie regiony (a także gminy i miasta) będą musiały odgrywać aktywną rolę w podejmowaniu wyzwań i zapewnianiu, że nikt i żaden region nie zostanie w tyle.

O autorze

Thomas Wobben – absolwent studiów z ekonomii i nauk politycznych w Kolonii. Karierę zawodową rozpoczął od reprezentowania interesów organizacji sektora społecznego i organizacji młodzieżowych w Brukseli.

W 1993 r. dołączył do struktur administracyjnych kraju związkowego Saksonia-Anhalt, gdzie był odpowiedzialny za współpracę biznesową w ramach Unii Europejskiej, innowacje i współpracę międzyregionalną.

W 1995 r. został oddelegowany do Biura Łącznikowego Saksonii-Anhalt w Brukseli, gdzie odpowiadał głównie za politykę regionalną i rozwój projektów europejskich.

Od września 1999 r. do marca 2012 r. był dyrektorem Przedstawicielstwa Saksonii-Anhalt przy Unii Europejskiej.

W 2012 r. dołączył do Europejskiego Komitetu Regionów jako dyrektor ds. polityki horyzontalnej i współpracy, a obecnie jest dyrektorem ds. prac legislacyjnych w komisjach COTER (Komisja Polityki Spójności Terytorialnej i Budżetu UE), ECON (Komisja Polityki Gospodarczej) i SEDEC (Komisja Polityki Społecznej, Edukacji, Zatrudnienia, Badań Naukowych i Kultury).

Partnerzy

SAMORZĄD
WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

GDAŃSK

Pomorski Fundusz Rozwoju
sp. z o.o. z siedzibą w Gdańsku

Spółka Samorządu
Województwa Pomorskiego

POLSKO-AMERYKAŃSKA
FUNDACJA WOLNOŚCI

Maritex[®]
ELECTRONIC COMPONENTS

GROUP
BASE[®]

Partnerzy numeru

Mazowsze.
serce Polski

PODKARPACKIE
przestrzeń otwarta

WIELKOPOLSKA

SAMORZĄD
WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Lubuskie
Warte zachodu

ZWIĄZEK WOJEWÓDZTW
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

